

Útmutató

**a szakképesítés megszerzésére irányuló
szakmai képzéseket megalapozó program-
követelmény-javaslat fejlesztéshez**

Budapest, 2020. június

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés.....	3
2	Az útmutató célja	4
3	A fejlesztésben résztvevő szakemberek feladatai	4
4	A programkövetelmények szerepe az új szakképzési és munkaerőpiaci képzés rendszerében.....	5
5	A PK sablon kitöltése.....	7
1	A javaslatot tevő adatai	7
2	A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés	8
3	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés	9
4	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése.....	11
5	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:	12
6	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:.....	13
7	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:	14
8	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):	16
9	A szakmai követelmények leírása:.....	17
10	A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):	22
11	A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:.....	22
12.	A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek ...	28
13	Mellékletek.....	29

1 Bevezetés

A hazai oktatás rendszerében a szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges szakmára felkészítő szakmai oktatás vagy szakképesítésre felkészítő szakmai képzés.¹ Főszabály szerint szakképzés csak szakképző intézményben folytatható, azonban az Szkt. megengedi, hogy részsakmára felkészítő szakmai oktatást és szakképesítésre felkészítő **szakmai képzést** az Fktv. szerint a felnőttképzési tevékenység folytatására **engedéllyel rendelkező felnőttképző is végezzen**.²

A **szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány** államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.³ Minderre tekintettel, valamint annak érdekében, hogy ezen szakmai képzések magas színvonalon valósuljanak meg, illetve a képzésen résztvevők naprakész, korszerű szakmai kompetenciákat szerezhessenek, **egyenszálárdságú, minden érdekelt felnőttképző számára nyilvános, elérhető és megismerhető követelményrendszerének**, valamint az akkreditált vizsgaközpontoknak **a kapcsolódó képesítő vizsga megszervezéséhez, mérés-értékelésének országosan egységes feltételeinek kialakítását** írta elő a jogalkotó. Ezért a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető **szakképesítés kimeneti – ideértve a kapcsolódó képesítő vizsga – követelményeit**, mivel a megszerzhető szakképesítés állam által elismert szakképesítést tanúsít, **programkövetelményben** kell meghatározni.⁴ Ezen programkövetelmények alapján dolgozzák ki a szakmai képzésben érdekelt felnőttképzők önállóan saját, a képzésük célcsoportjára alakított és igényeikre adekvát módon szabott képzési programjukat, az akkreditált vizsgaközpontok pedig ennek alapján mérik és értékelik a képesítő vizsgán a szakmai képzésen részt vett vizsgázó megszerzett szakmai kompetenciáit.⁵

A programkövetelményekről **a szakképzésért felelős miniszter elektronikus nyilvántartást** vezet. A programkövetelményekről vezetett nyilvántartás nyilvános, azt a szakképzésért felelős miniszter a honlapon közzéteszi.⁶

Programkövetelményre, annak módosítására és törlésére a szakképzésért felelős miniszternek **bárki javaslatot tehet**.⁷

A felnőttképzők szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folytatására irányuló felnőttképzési tevékenységét a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti engedély alapján végezheti.⁸

Kapcsolódó jogszabályok:

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.)
- a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Fktv.)
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020.(II. 7.) Korm. rend. (a továbbiakban: Szkr.)

¹ Szkt. 8. § (1) bekezdés a) és b) pont.

² Szkt. 9. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a)-b) pont.

³ Szkt. 15. § (2) bekezdés

⁴ Szkt. 13. § (1) bekezdés

⁵ Fktv. 12. §

⁶ Szkt. 13. § (3) bekezdés

⁷ Szkr. 17. § (1) bekezdés

⁸ Fktv. 2/A. § (2) bekezdés a) pont

2 Az útmutató célja

Jelen útmutató a programkövetelmények tanulási eredmény alapú képzési és kimeneti követelményeinek kidolgozásához, illetve ezekre építve a képesítő vizsgával kapcsolatos szakmai elvárások megfogalmazásához kíván segítséget nyújtani. A kidolgozó szakértők számára az ITM elkészítette a PK-k kidolgozásához szükséges sablont, melynek kitöltéséhez ez az útmutató nyújt támogatást.

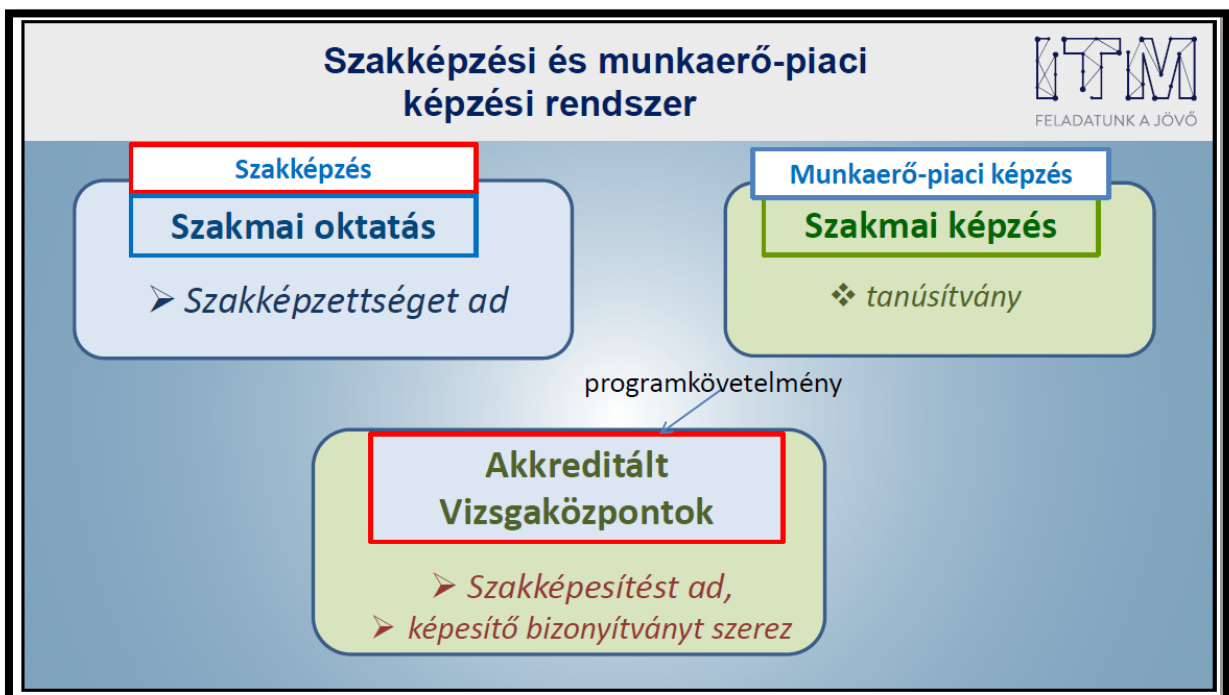
3 A fejlesztésben résztvevő szakemberek feladatai

3.1 PK készítő feladatai

A PK fejlesztő szakértő (a továbbiakban szakértő) feladata a szakképesítések programkövetelményeinek (PK) tanulási eredmény alapú (TEA) kidolgozása sablon alapján. A PK fejlesztő szakértő felelősséget vállal, hogy az adott szakképesítés követelményei az eredményes szakemberképzést szolgálják, a szakképesítés gyakorlásához szükséges kompetenciákra és munkafolyamatokra épülnek.

4 A programkövetelmények szerepe az új szakképzési és munkaerőpiaci képzés rendszerében

A szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges. A szakképzés és munkaerőpiaci képzések új rendszerét a következő ábrák mutatják be:

4.1 A szakképzés szervezése

A szakképzés az alábbiak szerint szervezhető meg:

4.1.1 Szakmai oktatás (államilag támogatott) keretében

Szakmára felkészítő szakmai oktatás {iskolai rendszerű, szakmajegyzék alapján, tanulói jogviszony, ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás, a képzési és kimeneti követelmények (a továbbiakban KKK)} alapján, ingyenes, a szakmai vizsga akkreditált vizsgaközpontban az alábbiak szerint

- Szakképző intézményben (technikum, szakképző iskola) kormányrendeletben kiadott szakmajegyzék alapján (szakma, szakmairány, 3 éves; 5-6 éves; érettségire épülően 2 - 3 éves), tanulói jogviszonyban, szakképzési munkaszerződéses jogviszonyban;
- A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik. Szt. 19. § (1)
- A duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében vesz részt a szakképzésben.

4.1.2 Szakmai képzés keretében

Munkaerő-piaci képzések (jellemzően felnőttképzés keretében, felnőttképzési jogviszony, programkövetelmény alapján, vizsga akkreditált vizsgaközpontban, képzési hitel lehetősége).

- részsakmára felkészítés (szakmai oktatás keretében is lehetséges);
- szakképesítésre felkészítő szakmai képzés keretében, amely az Fktv. szerint a felnőttképzési tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező felnőttképző által folytatható.
- egyéb képzések (szakmai tanfolyamok, melyek nem adnak államilag elismert bizonyítvány)

4.2 A vizsgáztatás új rendszere

Kimenet szabályozású, tanulási eredmények alapján kerül lebonyolításra.

4.2.1 Szakmai oktatás: alapszakmára készít fel a KKK alapján

- Vizsga: Szakmai vizsga (technikusi oklevél; szakmai bizonyítvány)
- Helyszín: akkreditált vizsgaközpont
- Vizsgatevékenységek:
  - központi interaktív vizsga;
  - projektfeladat.

4.2.1.1 Szakmai képzés: szakképesítésre készít fel a PK alapján

- Vizsga: Képesítő vizsga (képesítő bizonyítvány)
- Helyszín: akkreditált vizsgaközpont
- Vizsgatevékenységek (például)

- írásbeli vizsgatevékenység
- gyakorlati vizsgatevékenység
- projektfeladat, stb.

5 A PK sablon kitöltése

E fejezet a Programkövetelmények (a továbbiakban PK) sablont (a továbbiakban sablon) tartalmazza oly módon, hogy a sablon kitöltéséhez fejezetenként, illetve pontonként ad szakmai útmutatást. Az útmutató a PK sablonban szereplő fejezetszámozást jeleníti meg a szakértők munkáját segítőként.

Fontos, hogy a Sablon minden pontját ki kell tölteni. Abban az esetben, ha egy ponthoz nem rendelhető releváns tartalom, „-” jelet kell tenni.

A sablon címsorában szerepeljen a szakmai képzés azonosító száma és megnevezése az alábbiak szerint:

.....számú.....megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

Az azonosító szám kialakítása: első 4 számjegy: KEOR szám, az ötödik számjegy: MKKR szint. Például: Szállodai Recepció, KEOR: 1013 Szálláshely-szolgáltatás, MKKR: 4, tehát a Szállodai recepció azonosító száma: 10134

Ehhez az azonosító számhoz fogja az ITM hozzárendelni a szakképesítés sorszámát.

A továbbiakban a sablon sorszámozását követi az útmutató a jobb követhetőség érdekében, a sablon pontjaihoz fűzött magyarázatokkal segítve a kitöltést.

1 A javaslatot tevő adatai

1.1 Természetes személy esetén:

1.1.1 Név:

1.1.2 Lakcím:

1.1.3 E-mail cím:

1.1.4 Telefonszám:

1.2 Nem természetes személy esetén:

1.2.1 Név:

- 1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):
- 1.2.3 Székhely:
- 1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
- 1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
- 1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
- 1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
- 1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
- 1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

Jelen fejlesztési folyamatban a szakértőnek nem kell kitöltenie ezt a pontot! A későbbiekben a nyilvántartásba vétel során a kérelmezőnek az alábbiak szerint kell eljárnia:

Tekintettel arra, hogy programkövetelmény nyilvántartásba vételére **bárki (természetes és nem természetes személy egyaránt) javaslatot tehet**, az alábbi lehetőségek közül szükséges kiválasztani a megfelelő adatmezőt és kitölteni azt.

Amennyiben a programkövetelmény az Szkr. 17. § (3) bekezdése alapján a szakképesítés ágazatáért felelős miniszter által meghatározott tartalommal kerül benyújtásra, a benyújtóként a sablon 1.2 pontjában *a kormányzati igazgatásról szóló* 2018. évi CXXV. törvény 2. § (2) bekezdés c) pontja szerinti minisztériumra vonatkozó adatokat kell megfelelően rögzíteni.

Ha a benyújtó a *központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló* 2010. évi XLIII. törvény 1. § (3)-(5) bekezdése szerinti szerv, benyújtóként ugyancsak a sablon 1.2 pontjában e szervre vonatkozó megfelelő adatok feltüntetése szükséges.

Ha pedig a benyújtó *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló* 2011. évi CLXXXIX. törvény szerinti szerv, a benyújtóra vonatkozóan e törvény szerinti szerv valamelyikére vonatkozó megfelelő adatokat kell felvenni.

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés⁹

2.1 Megnevezése:

A szakképzésért felelős miniszter a programkövetelményt akkor veszi nyilvántartásba, ha

- **a programkövetelmény és az ennek alapján szervezhető szakmai képzés megnevezése megfelel a tisztességes tájékoztatás követelményeinek, nem megtévesztő és alkalmas a képzéssel megszerezhető kompetenciák alapján a legjellemzőbb tevékenység, munkaterület azonosítására,¹⁰**

⁹ Szkr. 16. § a) pont

¹⁰ Szkr. 18. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont

- továbbá **összhangban van** a szakképesítéssel ellátható **legjellemzőbb tevékenység, munkaterület leírásával**,¹¹
- **segíti a munkaadót** a szakképesítéssel legjellemzőbben **betölthető munkakörök beazonosításában**,¹² és
- **a munkavállaló tájékoztatását szolgálja a szakképesítéssel megszerezhető kompetencia tartalmára és hasznosítására vonatkozóan**.¹³

2.2 Ágazat megnevezése:

Az ágazat megnevezésénél a Szakképesítések listájában szereplő megnevezést kell használni. Például: Épületgépészet ágazat.

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján:

A Központi Statisztikai Hivatal honlapján közzétett útmutató¹⁴ alapján ebben a mezőben **szükséges rögzíteni** az alábbi táblázat „**Szakirány**” **oszlopa szerinti kódszám valamelyikét**, amely alapján a szakmai képzés besorolható és tartalma világosan azonosítható. A KEOR 2018 tartalmának ismertetését a Melléklet tartalmazza.

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

3.1 Megnevezése:

A szakképzésért felelős miniszter a programkövetelményt nyilvántartásba veszi, ha **a programkövetelmény tartalmazza** a megszerezhető **szakképesítés megnevezését**.¹⁵ A nyilvántartás és a nyilvántartásba vételi eljárás egyszerűsítése végett nem hátrány és egyúttal javasolható, hogy a megszerezhető szakképesítés a programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés megnevezésével (lásd. 2.1. pont) megegyezőként kerüljön rögzítésre.

3.2 Szintjének besorolása

Az alábbi mezők szerinti bontásban a következők szerint **szükséges meghatározni a szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés szintjét az egyes minősítési, besorolási rendszerek alapján**.

3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint:

¹¹ Szkr. 18. § (1) bekezdés a) pont ac) alpont

¹² Szkr. 18. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont

¹³ Szkr. 18. § (1) bekezdés a) pont ae) alpont

¹⁴ http://www.ksh.hu/osztalyozasok_keor?lang=hu (a legutolsó hozzáférés időpontja: 2020. február. 7.).

A hivatkozott besorolási rendszer kötelező alkalmazására irányadó joganyag:

A Bizottság 912/2013/EU rendelete (2013. szeptember 23.) az *oktatással és az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos statisztikák előállításáról és kidolgozásáról* szóló 452/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az *oktatási és képzési rendszerekre vonatkozó statisztikák tekintetében történő végrehajtásáról*

¹⁵ Szkr. 18. § (1) bekezdés a) pont.

Az Európai Parlament és Tanács Ajánlása (2008. április 23.) az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerének létrehozásáról c. jogi aktus II. melléklete alapján a „Szint” oszlop értékei közül a megfelelő besorolás kiválasztása szükséges. Az EKKR deszkriptor táblázatát a Melléklet tartalmazza.

3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint:

A Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatokról, valamint az Országos Képesítési Keretrendszer létrehozásáról és bevezetéséről szóló 1004/2011. (I. 14.) Korm. határozat módosításáról szóló 1229/2012. (VII. 6.) Korm. határozat melléklete szerinti „Szint” oszlop értékei közül a megfelelő besorolás kiválasztása szükséges. Az MKKR deszkriptor táblázatát a Melléklet tartalmazza.

Az EKKR és az MKKR szint besorolása jelenleg megegyezik, ezért mindkét pontban ugyanazt a szintet kell jelölni. Mivel azonban a későbbiekben változhat mind az EKKR, mind az MKKR besorolás, a két külön pont feltüntetése indokolt a PK sablonban. Az adott szakképesítés MKKR szintjét a Szakképesítések listája tartalmazza, a szakértőnek abból a táblázatból kell kimásolnia.

A szakértő a szakképesítéshez tartozó MKKR szint alapján, tanulmányozza át az adott deszkriptorleírásokat, melyet a tanulási eredmények megfogalmazása során vegyen figyelembe. A kidolgozásnál az MKKR szint által meghatározott tanulási eredmények horizontális és vertikális összetettségét vegye figyelembe.

3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:

A Digitális Kompetencia Keretrendszer fejlesztéséről és bevezetésének lépéseiről szóló 1341/2019. (VI. 11.) Korm. határozat 4. pontjában a Kormány egységes digitális kompetencia keretrendszer létrehozásáról döntött. Minderre figyelemmel 2020. június 30-ig a Kormány elé kerül előterjesztésre a Digitális Kompetencia Keretrendszer kialakításának és fejlesztésének hosszú távú koncepciója, amely tartalmazza annak szervezeti, intézményi, finanszírozási modelljét is.

Ezen dokumentum megjelenése után az abban kifejtett és meghatározott szintek **közül a megfelelő besorolás kiválasztása lesz szükséges** ebben az adatmezőben.

A jelenlegi fejlesztési folyamatban azonban **a szakértőnek kell meghatároznia** a szakképesítés digitális kompetencia szintjét a Digitális Kompetencia Keretrendszerben meghatározott kompetencia elemek és jártassági szintek alapján.¹⁶

Alapszakmára épülő szakképesítések esetében a szakképesítés digitális kompetencia szintje nem lehet alacsonyabb, mint az adott alapszakmáé, melynek besorolását annak KKK-ja tartalmazza.

Új szakképesítések esetében érdemes hasonló alapszakmák besorolását megnézni, illetve álláshirdetéseket áttanulmányozni.

---

¹⁶ <https://digitalisjoletprogram.hu/hu/tartalom/digkomp>

A besorolás mellett lényegesen fontosabb, hogy a digitális kompetenciák ne elkülönülten jelenjenek meg a tanulási eredményekben, hanem az adott szakmai tevékenységekhez kapcsolódóan, azokba beépítve, elsősorban a Képesség deszkriptorokban, illetve az azokhoz kapcsolódó Tudás elemekben.

Például a Pincér-vendégtéri szakember (alap)szakma esetében a KKK ezt tartalmazza:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Kiállítja az értékesítéshez kapcsolódó megfelelő bizonylatokat és a vételezési dokumentumokat, hagyományos és elektronikus formában is.	Ismeri a bizonylatolás, a bizonylatok kitöltésének szabályait, a bizonylatok tartalmi követelményeit, ismeri az értékesítés szoftvereit.	Pontosan és szakszerűen kezeli a bizonylatokat. Szem előtt tartja a bizonylatok kezelésének szabályait.	Önállóan képes a bizonylatokat kezelni, rendszerezni. Az üzletben használt szoftvereket betanítás után napi munkájában használja.

Mindezekből az következik, hogy digitális kompetenciaszintet kizárólag azt követően lehet csak meghatározni, ha a sablon 9. pontjában a szakértő már definiálta a tanulási eredményeket!

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály:

A fenti lehetőségek közül a megfelelő kiválasztása szükséges.

A 4.1. lehetőség választása akkor szükséges, **ha a szakmai képzésen elsajátítható kompetenciák szakma megszerzésére irányuló szakmai oktatáson nem szerzhetőek meg, mert a szakmai képzéshez kapcsolódó szakképesítéssel betölthető munkakörhöz szükséges szakmai tanulási eredmények speciálisak és nincsenek meghatározva a párhuzamba állítható szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben, vagy ha**

ezekben kifejtésre is kerültek, **a szakmai képzés nélkül a kapcsolódó munkaterület, munkakör vagy tevékenység nem gyakorolható magasabb szinten.**

Ebben az esetben a programkövetelmény képzési tartalmának kialakítására a következő szabályok vonatkoznak:

- Főszabály szerint a programkövetelmény **szakmai tartalma nem lehet azonos** a szakmajegyzékben szereplő **szakma képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tartalmával.**
- A programkövetelmény akkor nem vehető nyilvántartásba, ha a programkövetelmény alapján megszerzhető szakképesítés szakmai kompetenciái a szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményekben meghatározott kompetenciáinak **több mint harminc százalékával azonos vagy hasonló, kivéve,** ha az a szakmához kapcsolódó szakmai kompetenciák **magasabb szintű elsajátítására vagy speciális tanulási eredmények megszerzésére irányul.**¹⁷

A 4.2. lehetőség választása akkor szükséges, **ha jogszabály valamely munkakör betöltését szakmai képzésben megszerzhető szakképesítéshez köti.**

Ebben az esetben programkövetelmény **képzési tartalma kötött:** a szakképzésért felelős miniszter a szakképesítés programkövetelményét **a szakképesítés ágazatáért felelős miniszter által meghatározott tartalommal** veszi nyilvántartásba.¹⁸

Továbbá **szükséges pontosan meghatározni,** hogy a vonatkozó **képesítési követelményt mely jogszabály írja elő.**

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető **szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:**

A programkövetelmény akkor vehető nyilvántartásba, ha **tartalmazza** a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható **legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület rövid leírását,** amely **egyértelműen meghatározott,** és bemutatásra kerül, hogy a szakmai képzéshez kapcsolódó szakképesítéssel megszerzhető **kompetencia ezen tevékenység végzéséhez** vagy munkaterületen **szükséges.**¹⁹

Ebben a pontban röviden meg kell fogalmazni a szakképesítés lényegét az alábbi szempontok figyelembevételével:

- tömör (kb. 500 – 1000 karakter);
- egyértelmű, pontos, jól érthető mindenki számára;
- eredményorientált, tanulási eredmény alapú;
- konkrétan kijelöli a szakmai képzés során megszerzhető kompetenciátöbbltet;
- tükrözi a szakképesítés jellemző tevékenységeit, munkaterületeit.

¹⁷ Szkr. 18. § (3) bekezdés

¹⁸ Szkr. 17. § (3) bekezdés

¹⁹ Szkr. 18. § (1) bekezdés e) pont ee) alpont

Példa a Cukrász (579 karakter szóközökkel):

A cukrász cukrászsüteményeket, fagyaltokat, bonbonokat, alkalmi **díszmunkákat készít**. Célja, olyan cukrásztermék létrehozása, amely megjelenésében, alapanyag-felhasználásában és ízében is a **legmagasabb minőséget prezentálja**. Alkotómunkája során szem előtt tartja a megrendelők igényeit, a cukrászati trendeket, új technológiai megoldásokat és a változatos, innovatív módszereket. Tudatos szakemberként számítja ki a hozzávalók mennyiségét, áru-rendelést, **készletgazdálkodást végez**, számításaihoz **szoftvereket használ**. Szakszerűen használja a cukrászati munkaeszközöket, gépeket, berendezéseket.

Betartja a munkavédelmi, a környezetvédelmi, higiéniai, élelmiszer-biztonsági előírásokat. Csapatmunkában dolgozik és **együttműködik** a szakmai munkában résztvevőkkel. Folyamatosan képzí magát, figyelemmel követi a világhálón, a továbbképzéseken az új megoldásokat. Idegen nyelvű **szakmai anyagokat olvas** alapszinten, **törekszik** a nemzetközi trendek megismerésére.

Felhasználható forrás:

- KKK 2. pont <https://www.ikk.hu/>
- Tájékoztató füzet az alapszakmákról <https://www.ikk.hu/>
-
- FEOR leírás: <https://www.ksh.hu/docs/szolgaltatasok/hun/feor08/feorlista.html>
- Nemzeti Pályaorientációs Portál²⁰

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll:

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:

6.1.2 Nyilvántartó hatóság:

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

A programkövetelmény **nem sértheti más személy szabadalmi vagy szerzői jogát**.²¹

A programkövetelmény akkor kerülhet nyilvántartásba, ha abban **feltüntetésre kerül annak a megindokolásával**, - amennyiben a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez **szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom tárgya**, - **hogy a szakmai képzés e jogokkal történő megvalósítására szükség van**.²²

²⁰ <https://palyaorientacio.munka.hu/felnottek/foglalkozas/listazo>

²¹ Szkt. 13. § (2) bekezdés

²² Szkr. 18. § (2) bekezdés e) pont eb) alpont

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

A programkövetelmény akkor vehető nyilvántartásba, ha a **szakmai képzés megkezdéséhez megjelölt bemeneti feltételek**

- **szükségesek** a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető **szakképesítéshez szükséges tanulási eredmények elsajátításához,**
- **csak azokat a feltételeket tartalmazzák,** amelyek a szakmai képzés megkezdéséhez **minimálisan szükségesek.**²³

7.1 Iskolai előképzettség:

A szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltétel megfelelő, ha *iskolai előképzettségként* az alábbi végzettségek **valamelyikét megfelelően tartalmazzák:**²⁴ Ennél a pontnál a legalacsonyabb iskolai előképzettséget/végzettséget kell megadni oly módon, hogy kizárólag a releváns megnevezést kell benne hagyni a sablonban. A többit törölni szükséges!

- iskolai előképzettséghez nem kötött, az általános iskola nyolcnál kevesebb elvégzett évfolyama;
- alapfokú iskolai végzettség;
- érettségi végzettség;
- középfokú végzettség;
- felsőfokú végzettség.

7.2 Szakmai előképzettség:

Ha a képzés megkezdéséhez bemeneti feltételként szakmai előképzettség szükséges - **állami-lag elismert szakképzettségek, illetve szakképesítések vagy felsőoktatásban megszerezhető szakképzettség** valamelyikét kell ebben a mezőben feltüntetni.²⁵

A 12/2020. kormányrendelettel kiadott szakma jegyzék szerint pontosan meg kell határozni a szakma nevét és 9 számjegyű azonosító számát.

A 150/2012. kormányrendelettel kiadott OKJ-ban szereplő szakképesítés megnevezését és OKJ számát pontosan meg kell jelölni azzal, hogy figyelembe vehetők a meghatározottakkal egyenértékű jogelőd szakképesítések is.

Amennyiben a 7.1. pontban a szakértő felsőfokú végzettséget jelölt meg, akkor a 7.2. pontban tudja részletezni annak képzési területét vagy a konkrét szakképzettséget. Ehhez segítséget nyújt a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. kormányrendelet 1. számú melléklete.

²³ Szkr. 18. § (1) bekezdés b) pont ba)-bb) alpontok

²⁴ Szkr. 18. § (2) bekezdés a) pont aa)-ae) alpontok

²⁵ Szkr. 18. § (2) bekezdés b) pont

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény:

Akkor szükséges feltüntetni egészségügyi alkalmassági követelményt, **ha azt a szakképesítéssel ellátható tevékenység végzésének feltételeként jogszabály írja elő.**²⁶

A követelmény szükségességét „szükséges” vagy a „nem szükséges” kifejezéssel kell jelezni a sablonban.

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: egészségügyi alkalmasság: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre.²⁷

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama:

Akkor szükséges ezt a mezőt kitölteni, ha a **gyakorlati idő és más feltétel előírását a megszerzendő tanulási eredmény indokolja.**²⁸

A szakmai gyakorlat időtartamát évben kell meghatározni. Szintén szükséges arról rendelkezni, hogy a gyakorlati időt csak egybefüggő vagy több részletből összeálló összidőként is figyelembe lehet-e venni.

Például: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a képesítő vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi. A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, illetve a tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

A szakmai gyakorlatot hitelt érdemlően igazolni kell.

A szakmai gyakorlatot a bemeneti feltételként meghatározott szakmával/szakképesítéssel betölthető munkakörökben kell teljesíteni.

A szakmai gyakorlat területénél munkaköröket vagy munkatevékenységeket kell/lehet meghatározni.

Pl.: CNC gépezelői munkakörben eltöltött 3 év szakmai gyakorlat vagy pénztáros munkakörben eltöltött 1 év szakmai gyakorlat vagy állattenyésztéssel összefüggő munkakörben eltöltött 1 év szakmai gyakorlat vagy felnőtt intenzív betegápolásban eltöltött 2 év szakmai gyakorlat stb.

---

²⁶ Szkr. 18. § (2) bekezdés c) pont

²⁷ Szkt. 7. § 2. pont

²⁸ Szkr. 18. § (2) bekezdés d) pont

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám:

8.2 Maximális óraszám:

A programkövetelmény akkor vehető nyilvántartásba, ha **a szakmai képzés minimális és maximális foglalkozásainak óraszama**

- **megfelelő időt biztosít** a megjelölt munkatevékenység ellátásához szükséges **tanulási eredmények elsajátítására,**
- a programkövetelmény **modulrendszerű felépítése esetén modulonként tartalmazza a minimális és maximális foglalkozások óraszámát** (azaz amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott óraszámok összege),
- **úgy kerül meghatározásra, hogy** a foglalkozások óraszama egymástól eltérő, valamint a **maximális foglalkozások óraszama** nem haladja meg **a minimális foglalkozások óraszámának kétszeresét.**²⁹

A szakmai képzés **időtartamának**

- **modulrendszerű felépítés esetén modulonként is meghatározásra** kell kerülnie.³⁰

---

²⁹ Szkr. 18. § (1) bekezdés c) pont ca)-cc) alpontok

³⁰ Szkr. 18. § (1) bekezdés d) pont db) alpont

9 A szakmai követelmények leírása:

Az új szakképzési törvény szerinti a legfontosabb változást a kimenet felőli (tanulási eredmény alapú) szabályozás jelenti. A szakképesítés – tanulási eredmény alapú – kimeneti szabályozása a Magyar Képesítési Keretrendszer logikáját követi, és nem tagolja kötelező, tantárgyakkal „méretezett” szakaszokra a képzési folyamatot. Ehelyett a szakképesítés profiljára vonatkozó információt ad, és hangsúlyossá teszi a kimenetet tanulási eredményekkel jellemző követelménysort.

A tanulási eredmény (learning outcome) a tanulással – a tanulási szakasz végére – elérhető kimeneti követelmények leírását jelenti, a Magyar Képesítési Keretrendszerhez illeszkedő képesség + tudás + attitűd + autonómia-felelősség kontextusában meghatározott cselekvő szintű kompetencialeírás.

Azt határozza meg, hogy a tanuló (képzésben résztvevő) mit tud, mit ért és önállóan mire képes, miután elvégezte a szakmai képzést, függetlenül attól, hogy hol, hogyan, és mikor szerezte meg ezeket a kompetenciákat³¹.

A képesítések tanulási eredmény alapú megközelítése gyakorlatilag azt vizsgálja, hogy a képzésben résztvevő a szakmai képzés befejezésekor milyen szintű ismeretekkel rendelkezik, mennyire érti, s milyen mértékben képes értelmezni ezeket az ismereteket, miként tudja a megszerzett tudást alkalmazni, illetve, hogy szert tett-e egy adott szakterület eredményes és autonóm műveléséhez szükséges kompetenciákra.

A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a képzésben résztvevőt helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a szakmai képzésben résztvevő által elért kompetenciafejlődés a lényeges. Ezzel összefüggésben a szakmai képzés fő célja a szakmai cselekvőképesség kialakítása.

A szakképesítés kimeneti követelményeit – szakmai tevékenységen alapuló – tanulási eredményekben kell megfogalmazni. A tanulási eredmények az adott tanulási szakasz végére elvárható követelményeket tartalmazzák. A tanulási eredmények birtokában a képzésben résztvevő:

- képes a képességeket, ismereteket, attitűdöket meghatározott autonómia és felelősségi szinten alkalmazni,
- ezáltal képes egy meghatározott feladat/munkatevékenység eredményes ellátására/ elvégzésére,
- illetve képes a megszerzett tanulási eredményeit a további tanulmányai során felhasználni.

A kimeneti követelményeket – a Magyar Képesítési Keretrendszerhez illeszkedően – négy kategóriában határozzuk meg.

---

³¹ A tanulási eredmények fogalomrendszerének, előnyeinek megértését, valamint a tanulási eredmények kialakítását és megfogalmazását segíti az alábbi kiadvány: Farkas Éva (2017): Segédlet a tanulási eredmények írásához a szakképzési és felnőttképzési szektor számára: <http://mek.oszk.hu/18400/18498/18498.pdf>

A **Készségek, képességek** kategória az adott szakmára jellemző kognitív (gondolkodási) és gyakorlati (pl. módszerek, anyagok, eszközök, gépek, műszerek stb. használata) képességeket, az adott szakmai tevékenység gyakorlati alkalmazását, konkrét (munka)tevékenység végzését írja le. A képesség kategóriában kell meg meghatározni egy adott terület komplex problémáinak hatékony megoldására alkalmassá tevő stratégiákat, műveleteket is. Ide tartoznak például az adott munkaterületen felmerülő feladatok, problémák megoldása, mint például utasítások megértése, üzleti terv elkészítése, számítógépes programozás, fizikai problémák megoldása, hiba felismerése és elhárítása, szoftverek kezelése, idegen nyelvű kommunikáció, önértékelés stb. Akkor értelmezendő valami képességként, ha a gyakorlati alkalmazás felől értelmezzük és közelítjük meg a tevékenységet.

Az **Ismeretek** kategória a képesség kategóriában meghatározott tevékenység elvégzéséhez szükséges fogalmakat, tényeket, definíciókat, szabályokat, leírásokat, törvényeket, elméleteket, rendszereket, összefüggéseket, szabályokat tartalmazza.

Az ismeretjellegű tudás mennyiségében és eloszlásában jelentős különbségek vannak. A szakmai képzés eredményessége és a mérhetőség érdekében az ismereteket specifikálni kell azok mélysége és kiterjedése szerint.

Az **Elvart viselkedésmódok, attitűdök** kategória a kívánatos magatartásformákat, a szakmával, a munkával, a tanulással összefüggő érzelmi és értékelő viszonyulásokat, elkötelezettséget, megítélést, szándékokat, törekvéseket stb. határozza meg. Olyan viselkedési és magatartásformák, amelyek egyaránt vonatkozhatnak a tanulásra és a munkára. Az attitűdök jelentősen befolyásolhatják a munkavégzés eredményességét.

Az **Önállóság és felelősség mértéke** a munkavégzés önállóságának és a felelősségvállalás mértékét határozza meg a társas környezetben zajló tevékenységekben. Azt mutatja meg, hogy az egyes munkatevékenységeket milyen önállósági szintre kell fejleszteni a szakmai oktatás során, tehát mely munkatevékenységeket kell önálló alkalmazás szintjére fejleszteni és melyeket nem. A felelősséggel végzett tevékenység nemcsak az önálló munkavégzést jelenti, hanem a másokkal való együttműködést is. A felelősség jogi és erkölcsi kategória, amely a valakiért vagy valamiért számot adás kötelezettségeként határozható meg.

Az erkölcsi értelemben vett felelősség magában foglalja az egyén tetteiért vállalt felelősségét, amelyet nemcsak önmagával, hanem másokkal kapcsolatban is vállal. Az önállóság és a felelősség szintje rendkívül fontos a munkavégzés során. Két munkakört sokszor nem a tudás mélysége, hanem a munkavégzés önállósága különböztet meg egymástól.

A tanulási eredmények a tanulási terület tanulásának a végére elérendő követelményeket határozzák meg. A tanulási eredmények eléréséhez vezető utat nem. Egy szakképesítés kimeneti követelményét átfogó, holisztikusabb tanulási eredményekkel érdemes meghatározni, amelyben kifejeződhetnek az adott szakemberrel szembeni társadalmi-gazdasági elvárások, a további tanulási programokba való bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciák stb. Ezért a szakma tanulási eredményeinek megformálásakor nemcsak a munkatevékenységekre, munkakörülményekre kell fókuszálni, hanem ennél általánosabb kontextus megfogalmazásokat is célszerű alkalmazni.

Azért fontos jól meghatározni a tanulási eredményeket, mert a tanítási-tanulási folyamat megtervezésének alapja. A tanulási eredményekre épül a teljes tanítási folyamat (beleértve a vizsgáztatást is). A tanulási eredmények nemcsak az adott szakma követelményeinek pontosabb meghatározását teszik lehetővé, hanem a tanítási folyamatra, módszerek kiválasztására, értékelési kritériumok és feladatok meghatározására vonatkozóan iránymutatásul is szolgálnak az oktatók számára. A tanulási eredmény alapú tanterv esetében a hagyományos tantárgyi rendszer helyett eredményesebb a projekt alapú oktatás. Az ilyen jellegű tananyagok egyben más tanítási módszertant is igényelnek.

A szakmai képzés kimeneti követelményeivel szemben támasztott elvárások:

- Ne legyen sem túltervezett, sem alultervezett!
- Csak ami az adott szakképesítéssel ellátható munkatevékenység eredményes és autonóm gyakorlásához feltétlenül szükséges.
- Szakmai tevékenységorientált, motiváló, sikerélményt biztosító, adott időtartam alatt elsajátítható legyen!
- Ráépülés esetén vegye figyelembe az alapszakma KKK-ját!
- Hatósági képzés esetén a jogszabályi tartalmat!

A tanulási eredményekben a szorosan vett szakmai kompetenciákon kívül, azokhoz kapcsolódóan – szakképesítéstől függően – jelenjenek meg az alábbi kompetenciák is:

- IKT és digitális (ld. DIGCOMP 2.1);
- munka-, tűz-, baleset-, környezet-, egészségvédelmi;
- jogi, munkajogi, vállalkozói, gazdasági, pénzügyi, marketing;
- kommunikációs;
- ügyfélorientáltság;
- idegen nyelvi;
- vállalatirányítási;
- minőségbiztosítási;
- design;
- társas, együttműködési;
- gondolkodási, problémamegoldási;
- személyes (önfejlődés és szakmai szocializáció is);
- szakmaetikai.

Az adott szakképesítés kimeneti követelményeinek innovatívnak kell lennie, és a jelenkor, illetve legalább a közeljövő technológiai követelményeit szükséges tükröznie.

Felhasználható források:

- MKKR grid;
- Szakmajegyzékben szereplő szakmák KKK-i;
- Korábbi szabályozó dokumentumok:
  - Korábbi SZVK-k;
  - Szakmai programkövetelmények (MKIK);
  - Szakképzési kerettantervek.
- Jogszabályi, hatósági előírások
- KEOR jegyzék

9.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

A képzésen megszerezhető **tanulási eredmények elsajátításához a legadekvátabb forma** választandó ki, figyelembe véve a képzés foglalkozásainak minimális és maximális óraszámát. (Lásd Sablon 8. pont)

A **programkövetelmény nem vehető nyilvántartásba**, ha a programkövetelmény alapján megszerezhető szakképesítés szakmai kompetenciái a Szakma Jegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményekben meghatározott kompetenciáinak **több mint harminc százalékkal azonos** vagy hasonló, kivéve, ha az a szakmához kapcsolódó szakmai kompetenciák magasabb szintű elsajátítására vagy speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

A 2020. július 1-jétől életbe lépő változások alapján az ágazatért felelős miniszter kezdeményezésére - a szakképzésért felelős miniszter a programkövetelményt indokolt esetben akkor is nyilvántartásba veheti, ha a szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményében meghatározott szakmai kompetenciák vonatkozásában harminc százaléknál nagyobb azonosságot vagy hasonlóságot mutatnak.³²

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

---

³² Szkr. 18.§ (4)

9.2 Modulszerű felépítés esetén

Legalább két modul esetén modulonként szükséges meghatározni a tanulási eredményeket. A Sablont a modulok számának függvényében további táblázatokkal ki lehet egészíteni a modulra vonatkozó információk megjelenítésével. Vigyázni kell azonban arra, hogy a Sablon számozása ne változzon, csak a beszúrt részekkel egészüljön ki.

Ugyanakkor a tanulási eredmény alapú megközelítés nem indokolja a modulok megjelenítését, mivel a tanulási eredmények kimeneti követelményeket határoznak meg, és nem az azok elérését szolgáló tanulási utakat. Ugyanakkor a modulrendszer értelmet nyerhet akkor, ha az adott ágazatba tartozó több szakképesítésnek vannak közös tartalmai (pl. különböző eladónál, gépkezelőknél stb.). Ebben az esetben a közös modulnak szó szerint meg kell egyeznie valamennyi szakképesítésben.

9.2.1 Programkövetelmény-modul neve:

9.2.1.1 Programkövetelmény-modul sorszáma:

9.2.1.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

9.2.1.2.1 Minimális óraszám:

9.2.1.2.2 Maximális óraszám:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

9.2.2 Programkövetelmény-modul neve:

9.2.2.1 Programkövetelmény-modul sorszáma:

9.2.2.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

9.2.2.2.1 Minimális óraszám:

9.2.2.2.2 Maximális óraszám:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

9.3 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem³³

A szakmai képzés jellegének függvényében jelölni szükséges, hogy a képzés megszervezhető-e kizárólag távoktatási formában.

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A programkövetelmény akkor vehető nyilvántartásba, ha a **bemutatásra kerül**, hogy a tervezett képzésre **mely társadalmi-gazdasági területeken van szükség**.

A munkaerő-piaci relevancia meghatározása a PK szakértő szabad megfogalmazásával lehetséges. Alapvető elvárás a leírás érthetősége és az indokoltság érvekkel történő alátámasztása. A leírás terjedelme maximum 1000 karakter lehet. A munkaerő-piaci relevancia leírás megegyezhet több szakképesítésnél.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

A képesítő vizsga Szkr. 18. § (1)

ea) tartalmazza a képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírását és időtartamát, az ahhoz rendelt vizsgatevékenységeket, a vizsgatevékenységek vizsgatételeire, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, valamint a képesítő vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályokat.

Vizsgatevékenységek (például):

- Írásbeli: számítógép alkalmazását igénylő vizsgatevékenység (interaktív is lehet, de központilag, országosan kidolgozott adott szakképesítés vonatkozásában interaktív vizsgatevékenység nem tervezett)
- Projektfeladat (gyakorlati feladat; portfólió; záródolgozat, szakmai beszélgetés; gyakorlati vizsgamunka, vizsgaremek, vizsgamű vagy egyéb vizsgaprodukció, stb.

Szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát (is) a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet.³⁴

³³ A megfelelő válasz aláhúzendó.

³⁴ Szkt. 14. §

Minderre tekintettel a programkövetelménynek (mint kimeneti szabályozó eszköznek) **tartalmaznia kell a képesítő vizsga mérési-értékelési követelményeinek leírását és a megszervezéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket**, ugyanis ennek alapján történik a képzésben részt vett vizsgázó szakmai képzésen megszerzett kompetenciáinak lemérése annak érdekében, hogy a képzésben részt vett vizsgázó szakképesítést szerezhessen.

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

Pl.: nyelvvizsga, jogosítvány...stb.

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése:

A vizsgatevékenység megnevezése tömör, mind a vizsgázó, mind a vizsgáztató számára egyértelmű legyen!

A vizsgatevékenység megnevezésének is **meg kell felelnie a tisztességes tájékoztatás követelményeinek, nem lehet megtévesztő és alkalmasnak kell lennie a vizsgatevékenység egyértelmű azonosítására.**

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az adott vizsgatevékenység *tartalmának* részletes bemutatása szükséges, azaz le kell írni, hogy a vizsgatevékenység eredményes vagy sikeres teljesítéséhez pontosan mit kell tennie vagy mi alapján kell számot adni a képzésen megszerzett tanulási eredményekről a vizsgázónak.

Az írásbeli vizsgatevékenység meghatározásának biztosítania kell, hogy a különböző, független vizsgaközpontokban azonos összetettségű, nehézségi szintű, konkrét feladatok kerüljenek kidolgozására a vizsgatevékenység leírása alapján!

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírásakor a következő szempontokat érdemes figyelembe venni:

- Kapcsolódhat projektfeladathoz;
- Olyan részletezettségű legyen, hogy az alapján konkrét feladatot (tesztet) lehessen készíteni;
- Például, ha teszt jellegű, hány feladatból álljon, azok milyen típusú feladatok legyenek, milyen jellegű tanulási eredményt mérjenek, illetve milyen szinten, milyen összefüggésben;
- Lehetnek teszt vagy esszé jellegű kérdések, rajzos feladatok, szakmai számítások stb.;
- Lehet-e segédeszközöket használni?

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: perc

Az adott vizsgatevékenység folytatásához **szükséges és elegendő** időtartam megadása **perc-ben** meghatározva szükséges. A vizsgatevékenység tartalma alapján kell meghatározni, figyelembe véve az értékelendő tanulási eredményeket.

Érdemes a vizsgatevékenységet vizsgarészekre bontani. Ebben az esetben jelezni szükséges az egyes vizsgatevékenységekre szánt időtartamot is.

Javasolt időtartam: 60-180 perc.

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: %

A képesítő vizsga egészén nyújtható maximális teljesítményhez (100%) viszonyítva az írásbeli vizsgatevékenység eredményét hány százalékban kell figyelembe venni a képesítő vizsga eredményének megállapításánál.

Az arányt az adott szakképesítés és a betölthető munkakör jellegétől függően kell meghatározni.

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgázónak az adott vizsgatevékenységhez tartozó adekvát mérési (számonkérési) módszer vagy eljárás során nyújtott, megfelelően rögzített és lemért teljesítményének értékeléséhez szükséges részletes, lehetőleg minél tárgyilagosabb szempontrendszer kidolgozása.

Lehetőség van a lemért teljesítmény egyes elemeinek megadott szempontok szerinti tételes pontozására, a vizsgatevékenység jellegétől függően a teljesítmény 100%-hoz képest százalékban kifejezett minősítésére stb.

Lehetséges mérési, értékelési módszerek:

- Teszt;
- Esszé, érvelés;
- Rezümé;
- Esettanulmány;
- Jegyzőkönyv;
- Jelentés (vizsgálati, projekt, kutatási stb.);
- Záródolgozat;
- Portfólió;
- Kiselőadás;
- Prezentáció, bemutatás, demonstráció.

Az objektivitás biztosításához részletes értékelési szempontokat kell megadni (részszempontok is meghatározhatók), illetve javasolt értékelési útmutató előírása. Az értékelés százalékos formában történik.

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább .....%-át elérte.

Az eredményességi küszöb (%) meghatározása a szakértő feladata. Az alapszakmák esetében ez 40%.

11.3 Projektfeladat

A projektfeladat az akkreditált vizsgaközpont által a vizsgázó gyakorlati felkészültségének átfogóbb felmérése céljából meghatározott egyik lehetséges vizsgatevékenység, amelyet a képesítő vizsgára vagy a képesítő vizsgán kell elkészíteni és szükség szerint szóban az adott szakma folytatásához szükséges ismeretek ellenőrzésére is kiterjedően megvédeni.

Projektfeladatként gyakorlati vizsgamunka, vizsgaremek vagy vizsgamű, záródolgozat elkészítése, portfólió egyéb vizsgaprodukció megvalósítása, illetve ezek kombinációja határozható meg.

A projektfeladat több vizsgarészből is állhat.

A projektfeladat meghatározásának biztosítania kell, hogy a különböző, független vizsgaközpontokban azonos összetettségű, nehézségi szintű, konkrét feladatok kerüljenek kidolgozására a vizsgatevékenység leírása alapján!

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése:

A vizsgatevékenység megnevezése tömör, mind a vizsgázó, mind a vizsgáztató számára egyértelmű legyen! Például komplex munkavégzés; X munkadarab elkészítése, dolgozat és annak bemutatása; portfólió stb.

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírásakor a következő szempontokat érdemes figyelembe venni:

- Kapcsolódhat az írásbeli vizsgához
- Olyan részletezettségű legyen, hogy az alapján konkrét gyakorlati feladatot lehessen készíteni.
- Például: milyen jellegű tevékenységet kell megcsinálni, hogyan, mi alapján milyen technológiával, gépekkel, eszközökkel, milyen körülmények között, milyen sorrendben, milyen minőségi kritériumok mentén, milyen jellegű tanulási eredményt mérjenek, milyen szinten, milyen összefüggésben
- Kiegészülhet szóbeli feladattal (pl. az adott tevékenység szóbeli bemutatása), amellyel kapcsolatban szakmai elvárásokat (pl. témaköröket) meg lehet határozni a vizsgarész leírásában.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: perc

Az adott vizsgatevékenység folytatásához **szükséges és elegendő időtartam** megadása **percben** meghatározva szükséges. A vizsgatevékenység tartalma alapján kell meghatározni, figyelembe véve az értékelendő tanulási eredményeket.

Érdemes a vizsgatevékenységet vizsgarészekre bontani. Ebben az esetben jelezni szükséges az egyes vizsgatevékenységekre szánt időtartamot is.

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: %

A képesítő vizsga egészén nyújtható maximális teljesítményhez (100%) viszonyítva a projekt-feladat vizsgatevékenység eredményét hány százalékban kell figyelembe venni a képesítő vizsga eredményének megállapításánál.

Az arányt az adott szakképesítés és a betölthető munkakör jellegétől függően kell meghatározni.

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Lehetséges értékelési szempontok:

- szakmai, biztonsági, higiéniai szabályok betartása (tűz-, munka-, balesetvédelem);
- feladatutasítás, technológiai leírások, szakrajzok stb. megértése;
- gyakorlat/kivitelezés/megvalósítás lépéseinek sorrendje;
- gyakorlat/megvalósítás elemeinek szakszerű kivitelezése (szakmai protokoll, szakszerűség, időbeli ütemezés, minőség);
- gyakorlat/kivitelezés/megvalósítás során alkalmazott gépek, berendezések, eszközök, anyagok használata;
- kommunikáció minősége a kollégákkal/ügyfelekkel/ vendégekkel/kliensekkel/beteggel stb. (szóbeli kikérdezés);
- szükséges dokumentáció vezetése;
- előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése, döntéshozás;
- tudástranszfer;
- önállóság, hatékonyság, csapatmunka, kreativitás, igényesség stb.

Lehetséges mérési, értékelési módszerek:

- Szerepjáték;
- Helyzetgyakorlat;
- Projektmunka és annak szóbeli bemutatása;
- Vizsgaremek;
- Gyakorlati munkavégzés;
- Gyakorlathoz kapcsolódóan szóbeli kikérdezés
- Portfólió.

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább .....%-át elérte.

Az eredményességi küszöb (%) meghatározása a szakértő feladata. Az alapszakmák esetében ez 40%.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

Az egyes vizsgatevékenységek folytatásáért felelős **személyi állománnyal** szemben támasztható **követelmények**, például **létszám, képesítési követelmények, szakmai gyakorlat** stb. részletes, összegző ismertetése szükséges ebben a pontban.

A személyi feltételek meghatározását úgy kell elvégezni, hogy a leírásból egyértelműen azonosítható legyen a vizsgaközpont számára, hogy milyen humán erőforrást kell biztosítani a vizsgafeladatok elvégzéséhez *a vizsgabizottsági tagokon kívül (pl. beteg, vendég, ügyfél stb.)*.

Például rendszergazda vagy technikus rendelkezésre állása a vizsga zavartalan lebonyolításához. Emellett az is elképzelhető, hogy a mérést, illetve az értékelést csak speciális kvalifikációval, képességgel rendelkező szakember tudja elvégezni, amely automatikusan nem következethet ki (speciális pénzügyi képesítés, speciális mérési eljárás elvégzésére képesítés, meghatározott műszer használata, speciális programnyelv, technológiai szabályok ismerete, idegen nyelvtudás stb.).

Kizárólag azokat a többlet személyi feltételeket kell megjeleníteni, amelyek az Szt.-ben, illetve a Vhr.-ben nem szabályozottak.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Az egyes vizsgatevékenységek megszervezéséhez és lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek, például **eszközök, szerszámok, gépek, (alap)anyagok stb.** *részletes, összegző* felsorolása szükséges ebben a pontban.

Ebben a pontban úgy kell meghatározni a tárgyi feltételeket, hogy a vizsgaközpont számára egyértelműen azonosíthatóak legyenek a vizsga eredményes lebonyolításához szükséges feltételek.

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A jogszabályok által meghatározott eseteken felüli felmentés lehetőségeit a szakértő határozza meg.

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

Amennyiben szükséges, kifejezetten a képzésben részt vett **vizsgáló által hozott és a vizsga időtartama alatt adott vizsgatevékenységnél magánál tartható tárgyi (segéd)eszközök** felsorolása és **használatukra vonatkozó részletes szabályok** ismertetése szükséges ebben az alpontban.

Például: saját számológép használata, jogszabályok, szabványok, műszaki leírások használata stb.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

Ennél a pontnál olyan speciális feltételeket vagy körülményeket kell megfogalmazni, amely hatással lehet a vizsga megszervezésére a vizsga rendjétől függően. Például a Zöldség- és gyümölcsstermesztő szakképesítésnél releváns lehet a meghatározni egy olyan intervallumot a vizsgatevékenység szervezésére, amely figyelembe veszi a növények életciklusát.

Figyelem! A vizsgakövetelmények véglegesítését követően koherencia vizsgálatot szükséges végezni, melynek keretében megvizsgálandó a munkaterület (Sablon 5. pont), a tanulási eredmények (Sablon 9. pont), valamint a vizsgakövetelmények (Sablon 11. pont) koherenciája, összhangja.

12. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek
---

Ebben a pontban vagy a Honvédelem és a Rendészet ágazatok szakértői javaslatai alapján határozhatók meg különös, egyedi, speciális feltételek, vagy egyéb, hivatalos szolgálathoz kötődő szakképesítések esetében, melyhez megalapozott szakmai vagy jogszabályi indoklás szükséges.

12 Mellékletek

12.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer deszkriptor táblája

Az egyes szintekkel összefüggő tanulási eredmények leírása	Tudás ³⁵	Készségek ³⁶	Kompetencia ³⁷
1. szint	alapvető általános tudás	egyszerű feladatok elvégzéséhez szükséges alapvető készségek	közvetlen felügyelet mellett, szervezett körülmények között végzett tanulás vagy munka
2. szint	alapvető tárgyi tudás valamely munka- vagy tanulmányi területen	egyszerű szabályok és eszközök használatával történő feladatvégzéshez és rutin probléma megoldáshoz, releváns információk alkalmazását igénylő alapvető kognitív és gyakorlati készségek	felügyelet mellett korlátozott mértékű autonómiával végzett tanulás vagy munka
3. szint	tények, elvek, folyamatok és általános fogalmak ismerete valamely munka- vagy tanulmányi területen	egy sor kognitív és gyakorlati készség alapvető módszerek, eszközök, anyagok és információk kiválasztásával és alkalmazásával járó feladatok elvégzéséhez és problémák megoldásához	felelősség vállalása feladatok elvégzéséért a munka vagy tanulás során a saját viselkedés körülményekhez való igazítása problémamegoldáskor
4. szint	tárgyi és elméleti tudás széles összefüggésekben, valamely munka- vagy tanulmányi területen belül	egy sor kognitív és gyakorlati készség egy munka- vagy tanulmányi terület specifikus problémáinak megoldásához	önálló tevékenységszervezés az általában előre látható, ám adott esetben változó munka- vagy tanulmányi környezet iránymutatása szerint mások rutinmunkájának felügyelete korlátozott felelősségvállalással a munka- vagy tanulmányi tevékenységek értékeléséért és javításáért

³⁵ Az EKKR-ben a tudást elméleti és/vagy tárgyi (faktuális) szempontból írja le.

³⁶ Az EKKR-ben a készségeket kognitív (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás használata) és gyakorlati (kézügyesség valamint módszerek, anyagok, eszközök és műszerek használata) szempontból írja le.

³⁷ Az EKKR a kompetenciát a felelősség és az autonómia szempontjából írja le.

Az egyes szintekkel összefüggő tanulási eredmények leírása	Tudás ³⁵	Készségek ³⁶	Kompetencia ³⁷
5. szint	átfogó, specializált tárgyi és elméleti tudás valamely munka- vagy tanulmányi területen, illetve e tudás határainak ismerete	egy sor olyan átfogó kognitív és gyakorlati készség, amely elvont problémák kreatív megoldásainak kidolgozásához szükséges	vezetés és felügyelet gyakorlása olyan munka- vagy tanulmányi tevékenységek kontextusában, ahol előre nem látható változások lépnek fel önmaga és mások teljesítményének értékelése és fejlesztése
6. szint	valamely munka- vagy tanulmányi terület magas szintű ismerete, elméletek és elvek kritikai megértésével	szakmai magabiztosságot és az innovációt bizonyító magas szintű készségek, amelyek egy specializálódott munka- vagy tanulmányi területen összetett és előre nem látható problémák megoldásához szükségesek	összetett technikai vagy szakmai tevékenységek vagy projektek vezetése, felelősség vállalása a döntéshozatalért előre nem látható munka- vagy tanulmányi helyzetekben felelősség vállalása egyének vagy csoportok szakmai fejlődésének irányításáért
7. szint	kiemelten szakosodott tudás, részben valamely munka- vagy tanulmányi terület legfrissebb fejleményeinek ismeretével, amely eredeti megközelítések és/vagy kutatások alapjául szolgálhat kritikus tudatosság a tudáshoz kapcsolódó kérdésekben valamely munka- vagy tanulmányi területen, valamint különböző területek kapcsolódásainál	a kutatásban és/vagy az innovációban új tudás és eljárások kifejlesztéséhez, valamint a különböző területekhez tartozó tudás integrálásához szükséges, szakosodott problémamegoldási készségek	összetett, előre nem látható és új stratégiai megközelítéseket igénylő munka- vagy tanulási kontextusok vezetése és átalakítása felelősség vállalása a csoport szakmai tudásához vagy gyakorlatához való hozzájárulásért és/vagy stratégiai teljesítményének értékeléséért
8. szint	a tudás jelenlegi határait feszegető ismeretek valamely munka- vagy tanulmányi területen és a területek	a kutatás és/vagy az innováció kritikus problémáinak megoldásához, valamint a létező tudás vagy szakmai gyakorlat	a munka- vagy tanulmányi kontextus – beleértve a kutatást – élvonalában új elképzelések vagy folyamatok kifejlesztésénél

Az egyes szintekkel összefüggő tanulási eredmények leírása	Tudás³⁵	Készségek³⁶	Kompetencia³⁷
	kapcsolódásainál	kiterjesztéséhez és újra-definiálásához szükséges legmagasabb szintű és legspecializáltabb készségek és technikák, többek között a szintetizálás és az értékelés képessége	mutatott kiemelkedő tekintély, innovációs képesség, autonómia, tudományos és szakmai feddhetetlenség és folyamatos elkö

12.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer deszkriptor táblája

Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
1	<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri egy adott témakör alapvető tényeit, legfontosabb fogalmait. - Rendelkezik az alapvető anyanyelvi, logikai és eszköztudással. - Ismeri a gyakorlati tevékenységhez szükséges jellemző anyagokat és eszközöket. - Érti és betartja a feladat/műveletvégzés eljárásait, végrehajtási szabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - A kulcskompetenciák (kiemelten: anyanyelvi, matematikai-logikai) alapszintű fejlettsége jellemzi. - Képes a feladatvégzés/problémamegoldás során szükséges tudás alkalmazására, amennyiben az egyszerű, begyakorolt rutinok, algoritmusok használatát igényli. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a feladatok megértésére, motivált azok sikeres végrehajtásában. - Kíváncsi és érdeklődő tanulási és elemi munkavégzési helyzetekben. - Kész a közös munkára, tudásának másokkal való megosztására. 	<ul style="list-style-type: none"> - Egyszerűbb, begyakorolt feladathelyzetekben képes az önálló feladatvégzésre. - Újszerű vagy összetettebb feladat esetén irányításra és folyamatos ellenőrzésre van szüksége. - Irányítással értékelni tudja saját munkáját.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri adott témakör (műveltségterület, szakterület) alapvető tényeit, fogalmait, egyszerűbb összefüggéseit. - Rendelkezik általános anyanyelvi, matematikai-logikai és természettudományos eszköztudással. Rendelkezik egy adott szakma alapfokú-középszintű gyakorlásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes egyszerűbb okozati összefüggések felismerésére. - Képes különböző témákkal összefüggésben azonosítás, megkülönböztetés, összehasonlítás elvégzésére megadott szempontok mentén. - Képes esetenként több összetevőből álló feladatok/művelet sorok elvégzésére. - Képes alapvető eszközök és anyagok használatára útmutatással. - Képes a témának megfelelő írásbeli és szóbeli közlés létrehozására, az arra való reagálásra, az egyszerű szaknyelv használatára. - Rendelkezik az együttműködéshez szükséges alapvető kompetenciákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulási helyzetekben, feladatokban nyitott a tudását növelő tevékenységekre. - Tisztában van az alapvető erkölcsi és közösségi értékekkel, az alapvető állampolgári jogokkal és kötelességekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> - Egyszerű feladathelyzetekben önállóan és felelősséggel dolgozik. - Összetettebb feladatok esetén is elégséges az útmutatás a szoros irányítás helyett. - Kialakul a felelősség tudat, és megjelenik az önkontroll az elvégzett munka értékelésében.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri az adott tanulmányi, műveltség- vagy szakterülethez tartozó alapvető tényeket, fogalmakat, folyamatokat, felismeri és érti a töbttényezős összefüggéseket. - A feladatmegoldáshoz/munkavégzéshez szükséges eszközök, módszerek és eljárások ismerete mellett alkalmazza a megismerés, az önálló ismer- 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes ismeretek, tudás-sémák összekapcsolására, új sémák kialakítására ismert kontextusban. - Képes az egyszerűbb feladatok rutinszerű elvégzése mellett új, szokatlan elemeket is tartalmazó problémák kreatív megoldására. - Képes a megfelelő eszközök, anyagok kiválasztására 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes kritikusan is szemlélni és használni a különböző forrásokból származó információkat. - Nyitott az együttes erőfeszítésre, közös munkára, elfogadja a kölcsönös függési helyze- 	<ul style="list-style-type: none"> - Általánossá válik az önkontroll és a rendszeres reflexió a saját tanulási és munkatevékenységre.

Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
	<p>retszerzés alapvető módszereit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyéni érdeklődésnek megfelelő műveltség-/ szakterületen szélesebb körű tudáselemekkel rendelkezik. - Ismeri és alkalmazza a feladatvégzés eljárásait, szabályait. 	<p>és használatára.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes összefüggésekben, rendszerben gondolkodni. 	<p>tet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magára nézve is érvényesnek tartja az általánosan elfogadott társadalmi normákat a mindennapi és a szakmai érintkezésben egyaránt. - Az érdeklődésnek megfelelő szakterület, a végzett szakma iránt elkötelezett. 	
4	<ul style="list-style-type: none"> - Adott műveltség- és szakterületen belül ismeri a tényeket, fogalmakat, megérti a fontosabb folyamatokat és összefüggéseket. - Ismeri a szakmai nyelvezetet, a szakterület terminológiáját, lehetőleg idegen nyelven is. - Ismeri és érti az adott, egyéni érdeklődésnek megfelelő műveltség-/szakterület tudáselemeinek összefüggéseit, struktúráját. - Megérti a bonyolult, többtényezős jelenségek összefüggésrendszerét. - Rendelkezik az adott tudásterületek tényeinek, fogalmainak, összefüggéseinek, eljárásainak alkalmazásához szükséges módszerekkel és eszköztudással. 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes adott témakörhöz, szakterülethez tartozó tudás alkalmazására nem megszo- - Képes rendszerben gondolkodni, az absztrakció bizonyos formáit alkalmazni. - Képes új információk önálló megszerzésére és feldolgozására. - Képes saját tanulási, problémamegoldó stratégia megtervezésére és kivitelezésére, a megfelelő korrekciók elvégzésére. - Képes a szak-/tanulmányi területen megjelenő problémahelyzetek felismerésére, adekvát megoldási javaslatok megfogalmazására. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott új feladatok végzésére. - Értékelni tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatok, alternatívákat és következményeket, képes kompromiszumos megoldásokra. - Döntési helyzetekben az etikai és jogi normák figyelembevétele, az értékek, viselkedés és életmód összefüggéseinek megértése jellemzi. - A szakma és a minőségi munkavégzés iránt elkötelezett. - Igényli a folyamatos önképzést, alkalmazza annak eljárásait. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az önállóság és az önkontroll a munkavégzésben, problémamegoldásban és tanulásban egyaránt jellemző. - Felelősséget vállal saját tevékenységéért, a rábízott kisebb csoport, közösség munkájáért.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik egy adott szakterülethez kapcsolódó alapvető általános és szakspecifikus elméleti és gyakorlati ismeretekkel. Az elméleti és gyakorlati tudása rendszerbe szerveződik. - A gyakorlati alkalmazás módszereinek és eszközeinek biztos ismerete lehetőséget biztosít az 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes az adott szakma feladatainak megoldására: megtervezésére és lebonyolítására, a szükséges módszerek és eszközök kiválasztására, egyedi és komplex alkalmazására. - Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs ké- 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt. Törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. - Törekszik önma- 	<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan végzi munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett. - Felelősséget érez saját és az általa vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért

Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
	adott szakma hosszú távú és magas szintű gyakorlására. - Ismeri a szakterület szakmai szókincsét (anyanyelven és legalább egy idegen nyelven).	<p>ességei képessé teszik a más nyelven beszélőkkel való szakmai együttműködésre.</p> <p>- Képes tudását fejleszteni és ehhez alkalmazni a tudásszerzés, önfejlesztés különböző módszereit és a legkorszerűbb információs és kommunikációs eszközöket.</p> <p>- Képes a munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos felelős döntésekre.</p>	<p>ga folyamatos képzésére.</p> <p>- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.</p> <p>- Önkritikus saját munkájával szemben.</p> <p>- Elfogadja és hitelesen közvetíti szakmája társadalmi szerepét, értékét.</p>	<p>és kudarcaiért.</p> <p>- Döntéseit a szakterület jogi, etikai szabályainak figyelembevételével hozza.</p>
6	<p>- Ismeri egy adott tanulmányi és/vagy szakterület tárgykörének alapvető, átfogó tényeit, irányait és határait.</p> <p>- Ismeri az adott szak, illetve tanulmányi terület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.</p> <p>- Ismeri szakterületének alapvető ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.</p>	<p>- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékkelő tevékenységre.</p> <p>- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.</p> <p>- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával) megoldására.</p> <p>- Képes használni, megérteni szakterületének jellemző szakirodalmát, számítástechnikai, könyvtári forrásait.</p> <p>- Képes a másokkal való kooperációra.</p> <p>- Képes a különféle erőforrásokkal gazdálkodni.</p> <p>- Képes adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelően felhasználni szakmai tudását.</p>	<p>- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.</p> <p>- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.</p> <p>- Folyamatos önképzés igénye jellemzi.</p>	<p>- Önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását</p> <p>- A szakmát megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.</p> <p>- Együttműködés és felelősség jellemzi az adott szakterület képzet szakembereivel.</p> <p>- Tudatosan vállalja szakmája etikai normáit.</p>
7	- Ismeri egy adott tanulmányi és/vagy szakterület átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontosan kidolgozott	- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések különböző területeinek részletes analizésére, az átfogó és speciális	- Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek	- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgo-

Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
	<p>határait, a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódását.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Részletekbe menően ismeri az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát. - Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és probléma-megoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait. 	<p>összefüggések szintetikus megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékeltő tevékenységre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes speciális szakmai problémák azonosítására, és azok megoldásához szükséges részletes elvi és gyakorlati hátér feltárására, megfogalmazására. - Képes a szakmai problémák sokoldalú, interdiszciplináris megközelítésére. - Képes bekapcsolódni kutatási, fejlesztési projektekbe. - Magas szinten képes a szakterület ismeretközvetítési technikáit, magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait használni, ezeket feldolgozni. - Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban képes a módszerek és technikák széles körének gyakorlati alkalmazására. - Képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalók, elemzések készítésére. - Képes adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelően felhasználni szakmai tudását. 	<p>szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.</p> <p>Ez alapozza meg fejlődő hivatástudatát.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreinek megértésére és hiteles közvetítésére. - Szakmai érdeklődése elmélyül, megszilárdul. 	<p>zásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét az együttműködés kialakítására. - Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. - Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
8	<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. - Alkotó módon megérti az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. - Rendelkezik adott tudom- 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes az adott szakterület kreatív analizésére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékeltő és kritikai tevékenységre. - Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. - Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen 	<ul style="list-style-type: none"> - Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához. - Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat. - Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

Szi nt	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
	<p>mány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.</p>	<p>gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani. - Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. - Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére. 	<p>lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel. - Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

12.3 Képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR)

A teljes tartalmi leírást a „KEOR_2018_tartalom.pdf” file tartalmazza.

Jogi alap (Forrás):

A Bizottság 912/2013/EU Rendelete (2013. szeptember 23.) az oktatással és az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos statisztikák előállításáról és kidolgozásáról szóló 452/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az oktatási és képzési rendszerekre vonatkozó statisztikák tekintetében történő végrehajtásáról

Bevezetés időpontja (Érvényesség): 2018.01.01

Struktúra:

1. szint: 11 főirány, két-számjegyű kód: 00-tól 99-ig
2. szint: 29 irány (terület), három-számjegyű kód: 000-tól 999-ig
3. szint: 80 szakirány, négy-számjegyű kód: 0000-tól 9999-ig

Rövid tartalmi leírás:

A KEOR az oktatási programokat és végzettségeket osztályozza a képzés területe szerint. Felhasználási területe: oktatási, képzési statisztika, egyéb társadalomstatisztikák (iskolai végzettség, képzésben való részvétel stb.). Kapcsolat nemzetközi osztályozásokkal: azonos az UNESCO által elfogadott ISCED-F 2013 osztályozással.

Főirány		Irány (terület)		Szakirány	
Kód	Megnevezés	Kód	Megnevezés	Kód	Megnevezés
00	Általános programok	000	Általános képzési programok, tovább nem bontható	0000	Általános képzési programok, tovább nem bontható
		001	Alapozó keretprogramok	0011	Alapozó keretprogramok
		002	Írás, olvasás és számolás	0021	Írás, olvasás és számolás
		003	Személyiségfejlesztés, készségfejlesztés	0031	Személyiségfejlesztés, készségfejlesztés
		009	Általános programok és képzések, m.n.s.*	0099	Általános programok és képzések, m.n.s.
01	Oktatás	011	Oktatás	0110	Oktatás, tovább nem bontható
				0111	Oktatástudomány
				0112	Óvodapedagógusok képzése
				0113	Tanárképzés tantárgyi specializáció nélkül
				0114	Szakosodott oktatók (szaktanárok) képzése
				0119	Oktatás, m.n.s.
		018	Több tudományterületet átfogó programok, az oktatás főirány túlsúlyával	0188	Több tudományterületet átfogó programok, az oktatás főirány túlsúlyával
02	Humán tudományok és művészetek	020	Humán tudományok és művészetek, tovább nem bontható	0200	Humán tudományok és művészetek, tovább nem bontható
		021	Művészetek	0210	Művészetek, tovább nem bontható
				0211	Audiovizuális módszerek és média-szakismeretek
				0212	Divat, belsőépítészet és ipari formatervezés
				0213	Képzőművészet, szépművészet

				0214	Kézművesség
				0215	Zene- és előadóművészetek
				0219	Művészetek, m.n.s.
		022	Humán tudományok (kivéve: nyelvek)	0220	Humán tudományok, tovább nem bontható
				0221	Vallási ismeretek és hittudomány
				0222	Történelem és régészet
				0223	Filozófia és etika
				0229	Humán tudományok (kivéve: nyelvek), m.n.s.
		023	Nyelvek	0230	Nyelvek, tovább nem bontható
				0231	Idegen nyelvek elsajátítása
				0232	Irodalom és nyelvészet
				0239	Nyelvek, m.n.s.
		028	Több tudományterületet átfogó programok, a humán tudományok főirány túlsúlyával	0288	Több tudományterületet átfogó programok, a humán tudományok főirány túlsúlyával
		029	Humán tudományok és művészetek, m.n.s.	0299	Humán tudományok és művészetek, m.n.s.
03	Társadalomtudományok, újságírás és más információszolgáltatás	030	Társadalomtudományok, újságírás és más információszolgáltatás, tovább nem bontható	0300	Társadalomtudományok, újságírás és más információszolgáltatás, tovább nem bontható
		031	Társadalom- és viselkedéstudomány	0310	Társadalom- és viselkedéstudomány, tovább nem bontható
				0311	Közgazdaságtan
				0312	Politikai és civil társadalmi tanulmányok
				0313	Pszichológia
				0314	Szociológia és kulturális tanulmányok
				0319	Társadalom- és viselkedéstudomány, m.n.s.
		032	Újságírás és más információszolgáltatás	0320	Újságírás és más információszolgáltatás, tovább nem bontható
				0321	Újságíró- és riporterképzés
				0322	Könyvtári, levéltári ismeretek, információkezelés
				0329	Újságírás és információszolgáltatás, m.n.s.
		038	Több tudományterületet átfogó programok, a társadalomtudományok, újságírás és más információ-szolgáltatás főirány túlsúlyával	0388	Több tudományterületet átfogó programok, a társadalomtudományok, újságírás és más információszolgáltatás főirány túlsúlyával
		039	Társadalomtudományok, újságírás és információ, m.n.s.	0399	Társadalomtudományok, újságírás és információ, m.n.s.
04	Üzleti ismeretek, ügyvitel és jog	040	Üzleti ismeretek, ügyvitel és jog, tovább nem bontható	0400	Üzleti ismeretek, ügyvitel és jog, tovább nem bontható
		041	Üzleti ismeretek és ügyvitel	0410	Üzleti ismeretek és ügyvitel, tovább nem bontható
				0411	Könyvelés és adózás
				0412	Pénzügy, bank és biztosítás
				0413	Menedzsment és igazgatás
				0414	Marketing és reklám
				0415	Titkársági és irodai munka
				0416	Nagy- és kiskereskedelem
				0417	Munkahelyi ismeretek
				0419	Üzleti ismeretek és ügyvitel, m.n.s.

		042	Jog	0421	Jog
		048	Több tudományterületet átfogó programok, az üzleti ismeretek, ügyvitel és jog főirány túlsúlyával	0488	Több tudományterületet átfogó programok, az üzleti ismeretek, ügyvitel és jog főirány túlsúlyával
		049	Üzleti ismeretek, ügyvitel és jog, m.n.s.	0499	Üzleti ismeretek, ügyvitel és jog, m.n.s.
05	Természettudományok, matematika és statisztika	050	Természettudományok, matematika és statisztika, tovább nem bontható	0500	Természettudományok, matematika és statisztika, tovább nem bontható
		051	Biológia és biokémia	0510	Biológia és biokémia, tovább nem bontható
				0511	Biológia
				0512	Biokémia
				0519	Biológia és biokémia, m.n.s.
		052	Környezeti tudományok	0520	Környezeti tudományok, tovább nem bontható
				0521	Környezettudomány
				0522	Természeti környezet és élővilág
				0529	Környezeti tudományok, m.n.s.
		053	Fizikai tudományok	0530	Fizikai tudományok, tovább nem bontható
				0531	Kémia
				0532	Földtani tudományok
				0533	Fizika
				0539	Fizikai tudományok, m.n.s.
054	Matematika és statisztika	0540	Matematika és statisztika, tovább nem bontható		
		0541	Matematika		
		0542	Statisztika		
058	Több tudományterületet átfogó programok, a természettudományok, a matematika és a statisztika főirány túlsúlyával	0588	Több tudományterületet átfogó programok, a természettudományok, a matematika és a statisztika főirány túlsúlyával		
059	Természettudományok, matematika és statisztika, m.n.s.	0599	Természettudományok, matematika és statisztika, m.n.s.		
06	Információs és kommunikációs technológiák	061	Információs és kommunikációs technológiák	0610	Információs és kommunikációs technológiák, tovább nem bontható
				0611	Számítástechnikai alkalmazások
				0612	Adatbázisok, hálózattervezés és adminisztráció
				0613	Szoftverek és alkalmazások fejlesztése és elemzése
				0619	Információs és kommunikációs technológiák, m.n.s.
		068	Több tudományterületet átfogó programok, az információs és kommunikációs technológiák főirány túlsúlyával	0688	Több tudományterületet átfogó programok, az információs és kommunikációs technológiák főirány túlsúlyával
07	Műszaki, ipari és építőipari képzések	070	Műszaki, ipari és építőipari képzések, tovább nem bontható	0700	Műszaki, ipari és építőipari képzések, tovább nem bontható
				071	Általános műszaki (mérnöki) képzés
		0711	Vegyipar		
		0712	Környezetvédelmi technológiák		
		0713	Energetika, elektromosság		
		0714	Elektronika és automatizálás		

				0715	Gépgyártás, műszer- és fémipar
				0716	Gépjárművek, hajók, repülőgépek tervezése és gyártása
				0719	Általános műszaki (mérnöki) képzés, m.n.s.
		072	Feldolgozóipari képzések	0720	Feldolgozóipari képzések, tovább nem bontható
				0721	Élelmiszergyártás
				0722	Fa-, papír-, műanyag-, üvegfeldolgozás
				0723	Textil-, ruha-, cipő- és bőripari képzések
				0724	Bányászat és kitermelőipar
				0729	Feldolgozóipar, m.n.s.
		073	Építészet és építőipar	0730	Építészet és építőipar, tovább nem bontható
				0731	Építészet és várostervezés
				0732	Építőipar, magas- és mélyépítés
		078	Több tudományterületet átfogó programok, a műszaki, ipari és építőipari képzések főirány túlsúlyával	0788	Több tudományterületet átfogó programok, a műszaki, ipari és építőipari képzések főirány túlsúlyával
		079	Műszaki, ipari és építőipari képzések, m.n.s.	0799	Műszaki, ipari és építőipari képzések, m.n.s.
08	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és állatorvosi tudományok	080	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és állatorvosi tudományok, tovább nem bontható	0800	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és állatorvosi tudományok, tovább nem bontható
		081	Mezőgazdaság	0810	Mezőgazdaság, tovább nem bontható
				0811	Növénytermesztés és állattenyésztés
				0812	Kertészet
				0819	Mezőgazdaság, m.n.s.
		082	Erdőgazdálkodás	0821	Erdőgazdálkodás
		083	Halgazdálkodás	0831	Halgazdálkodás
		084	Állatorvosi tudományok	0841	Állatorvosi tudományok
		088	Több tudományterületet átfogó programok a mezőgazdaság és az állatorvosi tudományok főirány túlsúlyával	0888	Több tudományterületet átfogó programok a mezőgazdaság és az állatorvosi tudományok főirány túlsúlyával
		089	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és állatorvosi tudományok, m.n.s.	0899	Mezőgazdaság és állatorvosi tudományok, m.n.s.
09	Egészségügy és szociális gondoskodás	090	Egészségügy és szociális gondoskodás, tovább nem bontható	0900	Egészségügy és szociális gondoskodás, tovább nem bontható
		091	Egészségügy	0910	Egészségügy, tovább nem bontható
				0911	Fogászat
				0912	Orvostudomány
				0913	Ápolás és szülésznőképzés
				0914	Orvosi diagnosztikai és kezelési technológiák
				0915	Terápia és rehabilitáció
				0916	Gyógyszerészet
				0917	Hagyományos orvoslás és komplementer medicina, terápia
				0919	Egészségügy, m.n.s.
		092	Szociális gondoskodás	0920	Szociális gondoskodás, tovább nem bontható
				0921	Idősek és fogyatékos felnőttek gondozása

				0922	Gyermek- és ifjúságvédelem
				0923	Szociális munka és tanácsadás
				0929	Szociális gondoskodás, m.n.s.
		098	Több tudományterületet átfogó programok az egészségügyi és a szociális gondoskodás főirány túlsúlyával	0988	Több tudományterületet átfogó programok az egészségügyi és a szociális gondoskodás főirány túlsúlyával
		099	Egészségügyi és szociális gondoskodás, m.n.s.	0999	Egészségügyi és szociális gondoskodás, m.n.s.
10	Szolgáltatások	100	Szolgáltatások, tovább nem bontható	1000	Szolgáltatások, tovább nem bontható
		101	Személyi szolgáltatások	1010	Személyi szolgáltatások, tovább nem bontható
				1011	Háztartási szolgáltatások
				1012	Fodrászat és szépségápolás
				1013	Szálláshely-szolgáltatás, étkeztetés, vendéglátás
				1014	Sportok
				1015	Utazásszervezés, turizmus és szórakoztatás
				1019	Személyi szolgáltatások, m.n.s.
		102	Közegészségügyi és foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások	1020	Közegészségügyi és foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások, tovább nem bontható
				1021	Kommunális és közegészségügyi szolgáltatások
				1022	Foglalkozás-egészségügy és balesetvédelem
				1029	Közegészségügyi és foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások, m.n.s.
		103	Védelmi szolgáltatások	1030	Védelmi szolgáltatások, tovább nem bontható
				1031	Honvédelem
				1032	Személyi és vagyonvédelem
				1039	Védelmi szolgáltatások, m.n.s.
		104	Szállítási szolgáltatások	1041	Szállítási szolgáltatások
		108	Több tudományterületet átfogó programok a szolgáltatások főirány túlsúlyával	1088	Több tudományterületet átfogó programok a szolgáltatások főirány túlsúlyával
		109	Szolgáltatások, m.n.s.	1099	Szolgáltatások, m.n.s.
99	Ismeretlen képzési terület	999	Ismeretlen képzési terület	9999	Ismeretlen képzési terület